

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **Ing. F.S.**, zastoupený advokátem JUDr. Karlem Vítkem, Dobrovského 25, Olomouc, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2025, čj. SPU 358712/2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 17. 6. 2025, čj. 65 A 41/2025-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Popis věci a průběh předchozího řízení

[1] Krajský pozemkový úřad pro Olomoucký kraj, pobočka Olomouc (*pozemkový úřad*), rozhodnutím ze dne 13. 2. 2024 schválil návrh komplexních pozemkových úprav mj. v k. ú. S. n. H., který zahrnoval rovněž pozemky parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF a XG ve vlastnictví žalobce (*dotčené pozemky*). Ještě předtím (dne 31. 1. 2024) uzavřeli žalobce a jeho syn Bc. A. S. darovací smlouvu, jejímž předmětem byl převod vlastnického práva k dotčeným nemovitostem na syna. K převodu došlo rozhodnutím katastrálního úřadu ze dne 7. 3. 2024 s právními účinky ke dni 8. 2. 2024. Jelikož v průběhu odvolací lhůty proti rozhodnutí pozemkového úřadu byl ještě vlastníkem dotčených pozemků žalobce, podal proti němu odvolání. Žalovaný odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí pozemkového úřadu.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobce a jeho syn žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě – pobočce v Olomouci. Ten žalobu syna vyloučil k samostatnému projednání

a žalobu žalobce usnesením odmítl, protože nemohl být rozhodnutím žalovaného přímo dotčen na svých hmotných právech (není již vlastníkem dotčených pozemků).

2. Obsah kasační stížnosti

[3] Žalobce (*stěžovatel*) proti uvedenému usnesení krajského soudu podal kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s.

[4] Stěžovatel tvrdí, že krajský soud pochybil při výkladu § 65 odst. 1 s. ř. s. a nesprávně posoudil jeho aktivní legitimaci. Stěžovatel totiž v žalobě tvrdil, že byl přímo zkrácen na vlastnickém právu v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je žalobu oprávněn podat ten, „*kdo tvrdí*“, že byl dotčen na svých právech. Od roku 2016 byl stěžovatel účastníkem řízení o pozemkových úpravách. Žalovaný se stěžovatelem až do skončení odvolacího řízení jednal jako s účastníkem řízení a doručoval mu též jako odvolateli rozhodnutí o odvolání, které bylo předmětem žaloby. Ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. prý nejde vykládat doslovně (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, čj. 6 A 25/2002-42). Stěžovatel se domnívá, že se rozhodnutí žalovaného dotýká jeho právní sféry, neboť na dotčených pozemcích budoval hospodářství, které následně předal synovi. Rovněž odkazy krajského soudu na judikaturu NSS nejsou přiléhavé.

[5] Stěžovatel nepopírá, že v důsledku převodu vlastnického práva k dotčeným pozemkům je rozhodnutí žalovaného právně závazné rovněž pro jeho syna, jakožto nového vlastníka, avšak to nevylučuje dotčení práv stěžovatele. Nelze totiž pominout, že rozhodnutí správního orgánu je závazné primárně pro stěžovatele jakožto účastníka předchozího řízení. Tato skutečnost vyplývá z § 11 odst. 13 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách, podle něhož „*právní stav podle schváleného návrhu je závazný i pro právní nástupce vlastníků pozemků.*“ Současně podle § 73 odst. 2 správního řádu platí, že, „*jestliže je pro práva a povinnosti účastníků určující právo k movité nebo nemovité věci, je pravomocné rozhodnutí závazné i pro právní nástupce účastníků.*“ Spojka „i“ v obou citovaných ustanoveních dle stěžovatele značí, že rozhodnutí je závazné nejen pro právního nástupce, ale především pro právního předchůdce, tedy původního vlastníka.

[6] Závěr krajského soudu tak byl předčasný a odmítnutí žaloby je nezákonné. Proto stěžovatel navrhl usnesení krajského soudu zrušit.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

3. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Byť stěžovatel usnesení krajského soudu formálně napadl rovněž z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. z důvodu *nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*, z odůvodnění kasační stížnosti je zjevné, že nesprávné posouzení právní otázky stěžovatel spatřuje právě v posouzení své legitimace k podání žaloby a následném odmítavém rozhodnutí krajského soudu. NSS v případě procesních usnesení (tj. v případech odmítnutí žaloby či zastavení řízení) posuzuje pouze zákonnost daného procesního rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[9] Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. *kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“),*

pokračování

může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

[10] Dále dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. platí, že *soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.*

[11] V usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, čj. 6 A 25/2002-42, které stěžovatel uvedl na podporu svojí argumentace, se NSS věnoval výkladu § 65 odst. 1 s. ř. s. a uzavřel, že žalobní legitimaci nezakládá pouze úkon správního orgánu, který založil, změnil, zrušil či závazně určil práva a povinnosti žalobce, nýbrž i ten, který se – podle tvrzení žalobce v žalobě – negativně projevil v jeho právní sféře. Stěžejní je právě to, že se úkon správního orgánu musí negativně projevit v právní sféře žalobce. Podstatné rovněž je, že žalobce musí tvrdit zkrácení na *svých vlastních* subjektivních právech, tj. musí jít o subjektivní práva náležející žalobci, a nikoliv osobě třetí. Lze tedy uzavřít, že aktivní žalobní legitimace v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu bude dána vždy, není-li s ohledem na tvrzení žalobce možné zjevně a jednoznačně konstatovat, že k zásahu do jeho právní sféry v žádném případě dojít nemohlo. Právě tato zjevná situace nastala ve věci stěžovatele.

[12] Předmětem posuzovaného sporu jsou totiž změny provedené na pozemcích, které jsou nyní ve vlastnictví syna stěžovatele. Stěžovatel podal žalobu, kterou krajský soud odmítl, a která se zaměřovala výhradně na změny týkající se uvedených pozemků. Jeho argumentace tedy spadala do oblasti vlastnického práva, na kterém měl být postupem správních orgánů zkrácen. Vlastnické právo však stěžovateli v době podání žaloby již nenáleželo; nemohl proto být na tomto právu ani dotčen. Jeho aktivní žalobní legitimaci přitom z povahy věci nemohlo založit ani případné porušení procesních práv.

[13] Stěžovatel namítá, že klíčové je *tvrzení* ohledně dotčení jeho práv a že rozhodnutí krajského soudu bylo předčasné. Přehlíží však, že v daném případě k žádnému negativnímu zásahu do jeho právní sféry nemohlo dojít. Ostatně to ani výslovně netvrdil – v žalobě se soustředil výhradně na vady týkající se dotčených nemovitostí, k nimž mu však nadále již nesvědčí žádné právo, což nijak nezpochybňuje. Zásah do jeho vlastnického práva je proto zcela vyloučen, přestože se na něj odvolává i v kasační stížnosti. Jakákoli jiná práva, která měla být rozhodnutím žalovaného dotčena, však ve své argumentaci neuvedl. Byť NSS nezpochybňuje osobní zájem stěžovatele na stavu dotčených pozemků a možný citový vztah k hospodářství, které vybudoval, v této věci nelze spatřovat žádné skutečné dotčení jeho subjektivních práv. Podaná žaloba ostatně bude věcně projednána, neboť krajský soud vyloučil žalobu syna stěžovatele k samostatnému projednání.

[14] Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že krajský soud na podporu své argumentace nepoužil nejprůběhavější rozhodnutí a jistě mohl zvolit podobnější případy (např. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2024, 54 A 62/2022-148), to však nic nemění na správnosti přijatého závěru krajského soudu, se kterým se NSS ztotožňuje.

[15] Z níže citovaných ustanovení stěžovatel dovozuje, že spojka „i“ značí závaznost pro právní předchůdce i pro právní nástupce:

- v § 73 odst. 2 správního řádu stojí: *Pravomocné rozhodnutí je závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány; ustanovení § 76 odst. 3 věty poslední tím není dotčeno. Pro jiné osoby je pravomocné rozhodnutí závazné v případech stanovených zákonem v rozsahu v něm uvedeném. Pravomocné rozhodnutí o osobním stavu je závazné pro*

každého. Jestliže je pro práva a povinnosti účastníků určující právo k movité nebo nemovité věci, je pravomocné rozhodnutí závazné i pro právní nástupce účastníků,

- dle § 11 odst. 13 zákona o pozemkových úpravách platí, že právní stav podle schváleného návrhu je závazný i pro právní nástupce vlastníků pozemků. Do vydání rozhodnutí pozemkového úřadu podle odstavce 8 se ve všech listinách, které jsou podkladem pro zápis do katastru nemovitostí a v nichž jsou uvedeny pozemky, které jsou předmětem řízení o pozemkových úpravách, uvedou kromě dosavadních pozemků i jím odpovídající pozemky podle schváleného návrhu; údaje o nich poskytuje pozemkový úřad. Jednotlivé pozemky nebo jejich části nemůže jejich vlastník po schválení návrhu bez souhlasu pozemkového úřadu zatížit nebo zcizit.

[16] Výklad § 11 odst. 13 zákona o pozemkových úpravách a § 73 odst. 2 správního řádu předložený stěžovatelem nelze přijmout. Právní teorie totiž rozlišuje dva typy rozhodnutí, a to rozhodnutí vztahující se k osobám a rozhodnutí vztahující se k věcem (tj. rozhodnutí *ad personam*; rozhodnutí *in rem*). Smyslem citovaných ustanovení je zdůraznit, že rozhodnutí *in rem*, tedy taková, která se týkají věcných práv (tedy i práva vlastnického) k movité nebo nemovité věci (tj. rozhodnutí např. v územním či stavebním řízení), jsou **navíc (kromě účastníků řízení) závazná i pro případné právní nástupce účastníků řízení.** Ustanovení tedy mají podtrhnout skutečnost, že právní stav založený (změněný, určený či zrušený) v konkrétním řízení se vztahuje i na nové nabyvatele, kteří musí rozhodnutí (přestože nebyli účastníky řízení) respektovat a jsou jím vázáni. V tomto případě to tedy znamená, že ačkoliv byl účastníkem řízení o pozemkových úpravách stěžovatel, rozhodnutí zavazuje i nového právního nástupce stěžovatele, tzn. jeho syna.

[17] Vzhledem k tomu, že stěžovatel již není vlastníkem dotčených pozemků a projednáváný spor se týká právě změny jejich stavu, je zřejmé, že nemohlo dojít k zásahu do jeho vlastnického práva. Dotčení jiných práv stěžovatel netvrdil. NSS tak učinil závěr, že nemohlo dojít k negativnímu zásahu do právní sféry žalobce a krajský soud proto rozhodl v souladu se zákonem.

4. Závěr a náklady řízení

[18] Kasační stížnost stěžovatele je nedůvodná, proto ji NSS v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[19] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu